

tænkt — skulde være komne ind 8 Dage efter, at Forordningen allerede var udkommen saa at denne Resolution af denne Grund ikke kunde komme i Betragtning. Det har imidlertid nu ved Sagens nærmere Undersøgelse vist sig — derfor er det Concept, som Udvalget modtog fra Indenrigsministeriet, aftrykt, om jeg saa maa sige, med photographisk Nøjagtighed, for at samtlige ærede Medlemmer kunne see, hvorledes Sagen hænger sammen —, at Forholdet var dette, at dette lille Ord, om Ret til at overdrage Forpagtningen til Andre, vel ikke fandtes i Forslaget, saaledes som det kom fra Landbocommissionen, hvis Forslag iøvrigt i alt Væsentligt blev fulgt, og heller ikke var foreslaaet optaget af den Autoritet, der iøvrigt indstillede Sagen, nemlig det daværende Rentekammer, men at dette Spørgsmaal maa være kommet frem i selve Statsraadet, hvorefter der da den 15de Juni faldt den Resolution, at disse Ord skulde indskydes, og den 22de Juni betyder saaledes, som vi have tilladt os at oplyse i Betænkningen, slet ikke Andet, end at paa den Dag, altsaa 8 Dage efter, er den med den daværende Konges Underskrift paategnede Forestilling sendt tilbage. Det er noget aldeles Regelmæssigt, at ved Sagens Referat den 15de Juni 1792 har Forordningen faaet den endelige Form, hvori den nu foreligger. Men denne Omstændighed, at det blev anseet rettest ikke at paaanke Dverrettens Dom, har jo, — det kan Ingen miskende, som gjør sig Rede for Sagens Stilling — medført, at enhver Jorddrot, som i den Tid, der er forløben siden 1859, ved Bortforpagtning efter Forordningen af 1792 § 11 har gjort Overgangen til Trediemand fra Forpagteren og hans Arvinger afhængig af Gierens Samtykke, har handlet i fuldkommen god Tro, naar han antog, at Forordningen maatte forstaaes saaledes, at den Paa gjældende kunde skræve sig Netten til at overdrage Forpagtningen til Andre uden Bortforpagterens Samtykke. Paa den anden Side er det ligesaa vist, at Fortolkningsspørgsmaalet ikke har fundet en endelig Afgjørelse ved Høiesteret, og saasnart altsaa Spørgsmaalet paany reises og forfølges til Høiesteret, saa foreligger Sagen til virkelig Afgjørelse for alle de hid-

til afsluttede Contracters Vedkommende. Jeg kan nu for min Person have en bestemt Mening om, hvorledes jeg troer, at Forordningens Bestemmelse bør fortolkes, men det vilde være aldeles upassende, om jeg vilde udtale nogen Mening om, hvilken Afgjørelse Spørgsmaalet i mødende Tilfælde vilde faae, naar Sagen kom for Høiesteret; ja, det er umuligt med Sikkerhed at sige Noget herom, men det tør jeg sige, at det vilde være i høi Grad uheldigt, om Spørgsmaalet blev henstaaende saaledes aabent og tvivlsomt i sit fulde Omfang ogsaa med Hensyn til alle senere Contracter. Det er klart, at de Contracter, der ere indgaaede, førend denne Lov kommer ud, alene kunne bedømmes efter Forordningen af 15de Juni 1792 § 11, og det vilde efter mit Skøn være uforvarligt, om Lovgivningen ved, hvad man kalder en authentisk Fortolkning, her paa nogentilbagevirkende Maade vilde gribe ind i den frie Fortolkning af ældre Contracter, være sig til den ene eller anden Side, være sig til at give Godseterne en Ret eller betage dem en Ret, være sig til at give Forpagterne en Ret eller betage dem en Ret; det kan og bør ikke være Tilfældet; men jeg anseer det, og Udvalget har deri været enigt, for at være ligesaa uforvarligt at lade dette Spørgsmaal henstaae ganske uafgjort ogsaa for Fremtiden. Nu vil naturligtvis min ærede Ven fra Kjøbenhavn (Madvig) sige: Ja, det er kun halvgjort Gjerning, der foreligger; han vil sige: Der er ikke i det fulde Omfang givet Bestemmelser for Fremtiden. Jeg svarer dertil: Der er med Hensyn til Overdragelse i levende Live optaget saadanne Bestemmelser i vort Forslag, som efter den Mening, der har gjort sig gjældende i Udvalget, bringer de praktisk-vigtige Spørgsmaal, de Spørgsmaal, som ikke uden Skade kunne henstaae uløste, til en Løsning; det lader Noget staae uafgjort, det lader det Spørgsmaal staae uafgjort, om Jorddrotten lovlig kan lade Forpagteren skræve sig Netten til i levende Live at overdrage Forpagtningen uden Bortforpagterens Samtykke til Andre end de i den nye foreslaaede § 3 nævnte Personer, men den løser Spørgsmaalet for alle de Tilfælde,